

Rapport

Rehabilitering av Holmendammen – midlertidig nedtapping

OPPDRAKSGIVER

Oslo Kommune Vann- og Avløpsetaten

EMNE

Naturmangfold

DATO / REVISJON: 02.05.2025 / 02 Revision

DOKUMENTKODE: 10228242-02-RIM-RAP-001

Forsidebilde: Holmendammen. Foto: (Miljødirektoratet, 2025).

Dette dokumentet har blitt utarbeidet av Multiconsult på vegne av Multiconsult Norge AS eller selskapets klient. Klientens rettigheter til dokumentet er gitt i den aktuelle oppdragsavtalen eller ved anmodning. Tredjeparter har ingen rettigheter til bruk av dokumentet (eller deler av det) uten skriftlig forhåndsgodkjenning fra Multiconsult med mindre annet følger av norsk lov. Multiconsult påtar seg intet ansvar for bruk av dokumentet (eller deler av det) til andre formål, på andre måter eller av andre personer eller enheter enn det som er godkjent skriftlig av Multiconsult. Deler av dokumentet kan være beskyttet av immaterielle rettigheter og/eller eiendomsrettigheter. Kopiering, distribusjon, endring, behandling eller annen bruk av dokumentet er ikke tillatt uten skriftlig forhåndssamtykke fra Multiconsult eller annen innehaver av slike rettigheter med mindre annet følger av norsk lov.

Rapport

OPPDRAAG	Rehabilitering av Holmendammen – midlertidig nedtapping	DOKUMENTKODE	10228242-02-RIM-RAP-001
EMNE	Holmendammen Naturmangfold	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAAGSGIVER	Oslo Kommune Vann- og Avløpsetaten	OPPDRAAGSLEDER	Anders Kvåle Bergsbakken
KONTAKTPERSON	Jørgen Lysgaard	UTARBEIDET AV	Daniel Skoog
		ANSVARLIG ENHET	10105050 Naturmangfold

Sammendrag

I forbindelse med planlagt rehabilitering av Holmendammen i Oslo kommune vil det være behov for en midlertidig nedtapping av dammen. Multiconsult har i den forbindelse undersøkt naturmangfold i området med hjelp av offentlig tilgjengelige databaser og tidligere rapporter. Influensområdet er ikke befart i felt i forbindelse med denne utredningen. Oppdragsgiver er tiltakshaver Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune. Det er registrert både naturtyper og arter av verdi i influensområdet, som utgjøres av hele Holmendammen samt et belte på 20 meter rundt. De viktigste forekomstene er naturtypene rik sump – og kildeskog, rik edelløvskog og utvalgt naturtype hul eik samt vanntilnyttende rødlistede fugler som blant annet sivhøne (VU-sårbar) og sothøne (VU) som hekker i området. Øvrige arter i området, som fisk, insekter, frosk og karplanter, vurderes som lite sårbare for tiltaket. Det er registrert flere fremmede arter i området, deriblant vasspest (SE-svært høy risiko) og kjempebjørnekjeks (SE). De viktigste tiltakene for å unngå negativ påvirkning på naturmangfoldet, er å unngå inngrep i naturtypene og ikke starte arbeider, inkludert nedtapping av vannet i hekkeperioden for fugl (april-august). Det bør uansett tilstrebes å ha en stabil vannstand gjennom hele hekkesesongen. Minstevannføring må sikres fra Holmendammen gjennom hele tiltaksperioden, også ved oppfylling, for å hensynta fisk og andre ferskvannsorganismer nedstrøms. Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger. Maksimal nedtappingshastighet skal settes til 15 cm/døgn.

REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV
02	02.05.2025	Naturmangfoldrapport, endelig versjon	Daniel Skoog	Auen Korbøl	Anders Kvåle Bergsbakken
01	04.04.2025	Naturmangfoldrapport, mindre oppdateringer etter gjennomlesning	Daniel Skoog	Auen Korbøl	Anders Kvåle Bergsbakken
00	25.02.2025	Naturmangfoldrapport, til gjennomlesning	Daniel Skoog	Rune Moe og Auen Korbøl	Anders Kvåle Bergsbakken

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	Innledning.....	5
2	Beskrivelse av område og tiltak	5
2.1	Beliggenhet	5
2.2	Beskrivelse.....	6
2.3	Tiltak	6
3	Metode	7
3.1.1	Avgrensing av fagtema	7
3.1.2	Influensområde	7
3.1.3	Kunnskapsgrunnlag.....	7
4	Naturmangfold	8
4.1	Naturgrunnlag	8
4.2	Registreringskart	8
4.3	Naturtyper.....	9
4.3.1	Dam	9
4.3.2	Rik sump- og kildeskog	9
4.3.3	Rik edelløvsog.....	10
4.3.4	Hul eik	10
4.4	Arter.....	10
4.4.1	Fastsittende arter (karplanter, lav, sopp og mose)	10
4.4.2	Fugl.....	10
4.4.3	Fisk	10
4.4.4	Amfibier	10
4.4.5	Insekter	11
4.4.6	Andemusling	11
4.4.7	Fremmede arter.....	11
5	Vurdering av påvirkning.....	11
6	Anbefalte skadereduserende tiltak	12
7	Referanser	13
8	Vedlegg	14
	Vedlegg 01 – Fugl registrert i influensområdet.....	14
	Vedlegg 02 – Fremmede arter registrert i influensområdet	17
	Vedlegg 03 – Tiltaksplan for flytting av andemusling (VAV).....	17

1 Innledning

Multiconsult Norge AS er engasjert av Vann- og avløpsetaten Oslo for å bistå med konsulentttjenester i forbindelse med rehabilitering og et behov for en midlertidig nedtapping av Holmendammen. Som en del av dette arbeidet utarbeides en naturmangfoldrapport som beskriver naturmangfold i området basert på offentlig tilgjengelig informasjon i databaser og fra tidligere rapporter om temaet. Rapporten er utarbeidet av naturforvalter Daniel Skoog fra Multiconsult. Alle foto og figurer er tatt/produsert av Multiconsult hvis ikke annet er oppgitt.

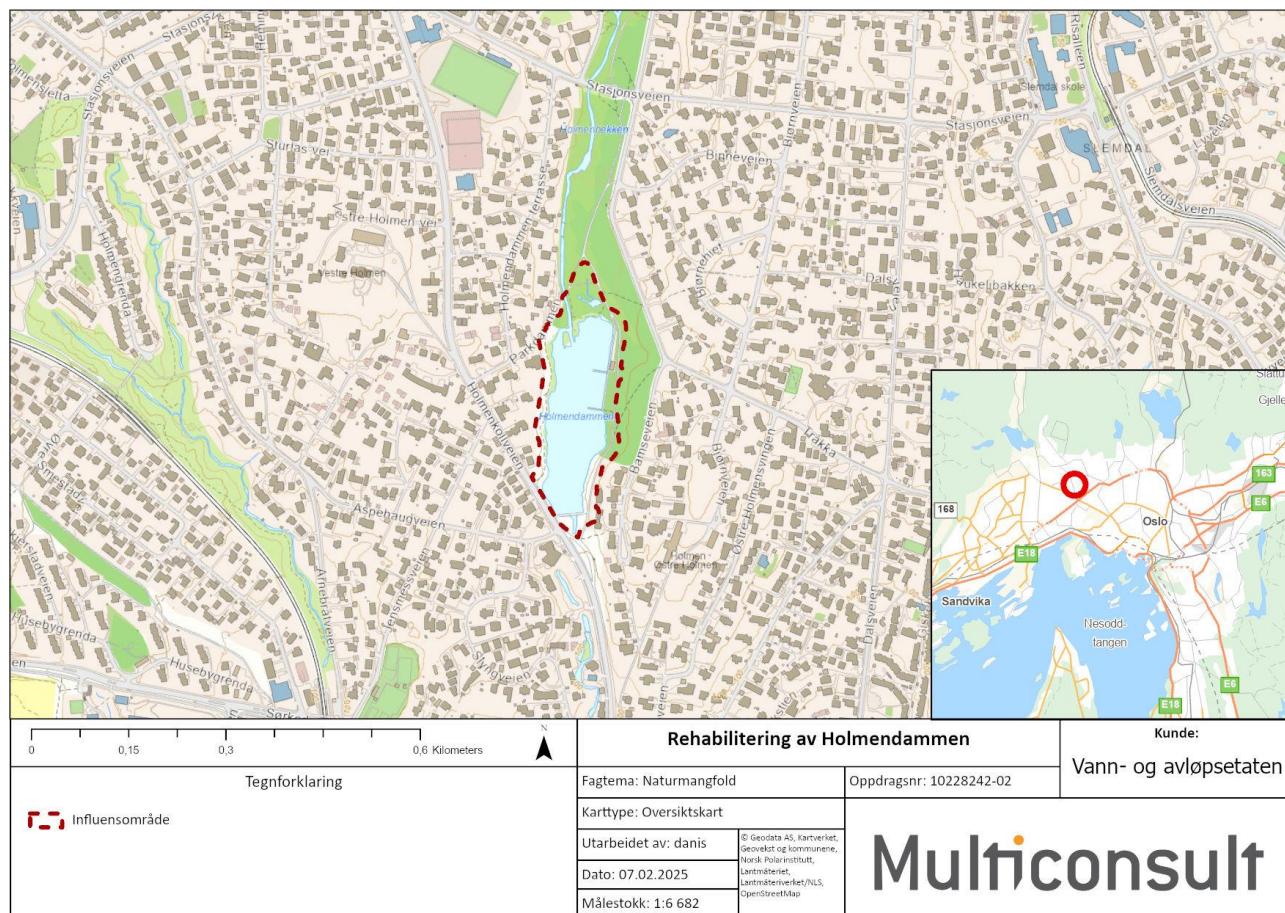

Figur 1-1. Holmendammen sett fra øst. Bilde: Wikipedia.

2 Beskrivelse av område og tiltak

2.1 Beliggenhet

Holmendammen ligger rett nord for Smestad og vest for Slemdal i Oslo kommune, og er en eldre murdam som historisk sett har blitt brukt til produksjon av is, som vannforsyning og til flomdemping. Magasinet henger sammen med elvehierarkiet Hoffselva, som igjen er en del av det overordnede nedbørfeltet med samme navn. Vassdraget er en del av det verna vassdraget «Oslomarkvassdragene» som ble vernet i 1973. Holmendammen har innløp av Holmenbekken i nord, som har nedbørfelt i Holmenkollen/Midstuen, nedstrøms Holmendammen bytter vassdraget navn til Hoffselva, som renner gjennom Smestaddammen før utløp i Bestumkilen.

Figur 2-1. Oversiktskart Holmendammen.

2.2 Beskrivelse

I dag finnes det ingen aktiv regulering av dammen. Av den grunn brukes magasinet hovedsakelig for rekreasjon, blant annet av Oslo Sportsfiskere til fluefisketrening. Gjengroing og oppfylling av magasinet har gjort øvrig rekreasjon, for eksempel bading, lite attraktivt i dag. Dagens dam er konsesjonsfri. Dammen, som er bygget i 1920, har en oppstrøms tetningsplate i betong som ble etablert i 1980. Det finnes to bunntappeventiler i dammen og det foreligger ikke krav til senkehastighet i magasinet. Rehabilitering i 1980 er siste av denne typen tiltak på dammen. Av de to bunntappeventilene er kun den ene i drift i dag etter at denne ble rehabilitert i 2021. Totalt er dammen ca. 43 meter lang, men det er noe usikkert hva nøyaktig lengde er ettersom det er uvisst hvordan dammen er avsluttet mot vederlagene. Største høyde er 8,2 meter, men tegning av fjellnivå viser at dammen er betydelig høyere på oppstrøms side enn nedstrøms side.

2.3 Tiltak

Før anleggsstart vil Holmendammen tappes ned så mye som mulig via bunntappeløp og eventuelt suppleres med hevert. Dameier vil søke om å senke magasinet for å sikre tørr byggegrop. Det må regnes med at entreprenør må prosjektere og etablere en eller flere mindre fangdammer for å sikre tørr byggegrop. Lokalt tilsig må ledes gjennom bunntappeløp. Det er antatt at rehabiliteringsarbeidene gjennomføres i løpet av høsten 2026 og vinteren 2027.

3 Metode

3.1.1 Avgrensning av fagtema

Naturmangfold er definert som «biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold, som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning» jf. naturmangfoldloven § 3 bokstav i.

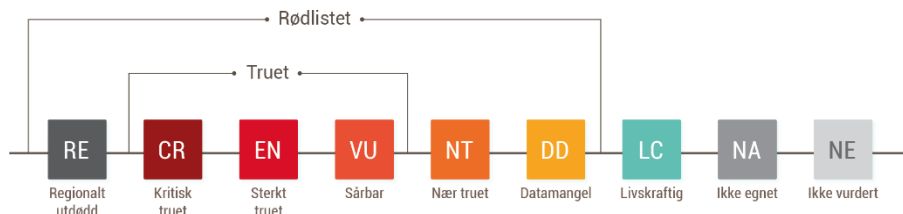
3.1.2 Influensområde

Influensområdet defineres som det området der midlertidige eller permanente virkninger forventes å kunne opptre. I dette prosjektet anses dammen med en buffersone på 20 meter som influensområde. Holmenkollveien og boligtomter vest for dammen er ekskludert, og naturtyper nord og sør for dammen, samt hule eiker er inkludert i sin helhet.

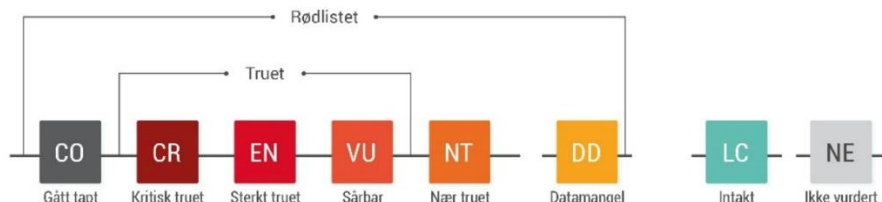
3.1.3 Kunnskapsgrunnlag

Eksisterende kunnskap om naturmangfoldet i området er hentet fra offentlig tilgjengelige databaser, deriblant Naturbase (Miljødirektoratet, 2025), Artskart (Artsdatabanken, 2025), Naturkart for Oslo (Bymiljøetaten Oslo, 2025) og Økologiske grunnkart (Artsdatabanken, 2025). Kilder er henvist i teksten. Utredningen omfatter i hovedsak naturmangfold av forvaltningsinteresse, det vil si verneområder, sjeldne og truede naturtyper, rødlistede arter, ansvarsarter, prioriterte arter og fremmede arter. Se rødlistekategorier og risikokategorier i figur 3-1 til figur 3-3. Artsregistreringer gjort før 2000 er som regel ikke vurdert. Områder er ikke befart i felt i forbindelse med denne utredningen.

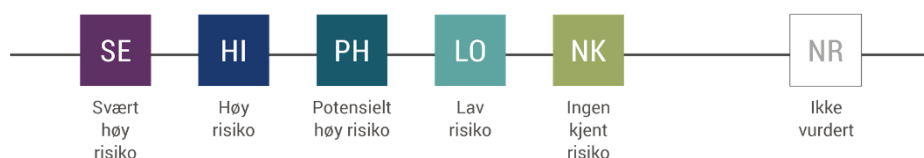
Det er ikke gjort utsjekk av sensitive arter. Spesielt aktuell artsgruppe er fugl/rovfugl. Dette temaet bør kvitteres ut i forkant av anleggsperioden, for å avdekke om tiltaket bør få ytterligere føringer for gjennomføring.

Figur 3-1. Rødlistekategoriene for arter (Artsdatabanken, 2021)

Figur 3-2. Rødlistekategoriene for naturtyper (Artsdatabanken, 2018).

Figur 3-3. Risikokategorier for fremmede arter (Artsdatabanken, 2018).

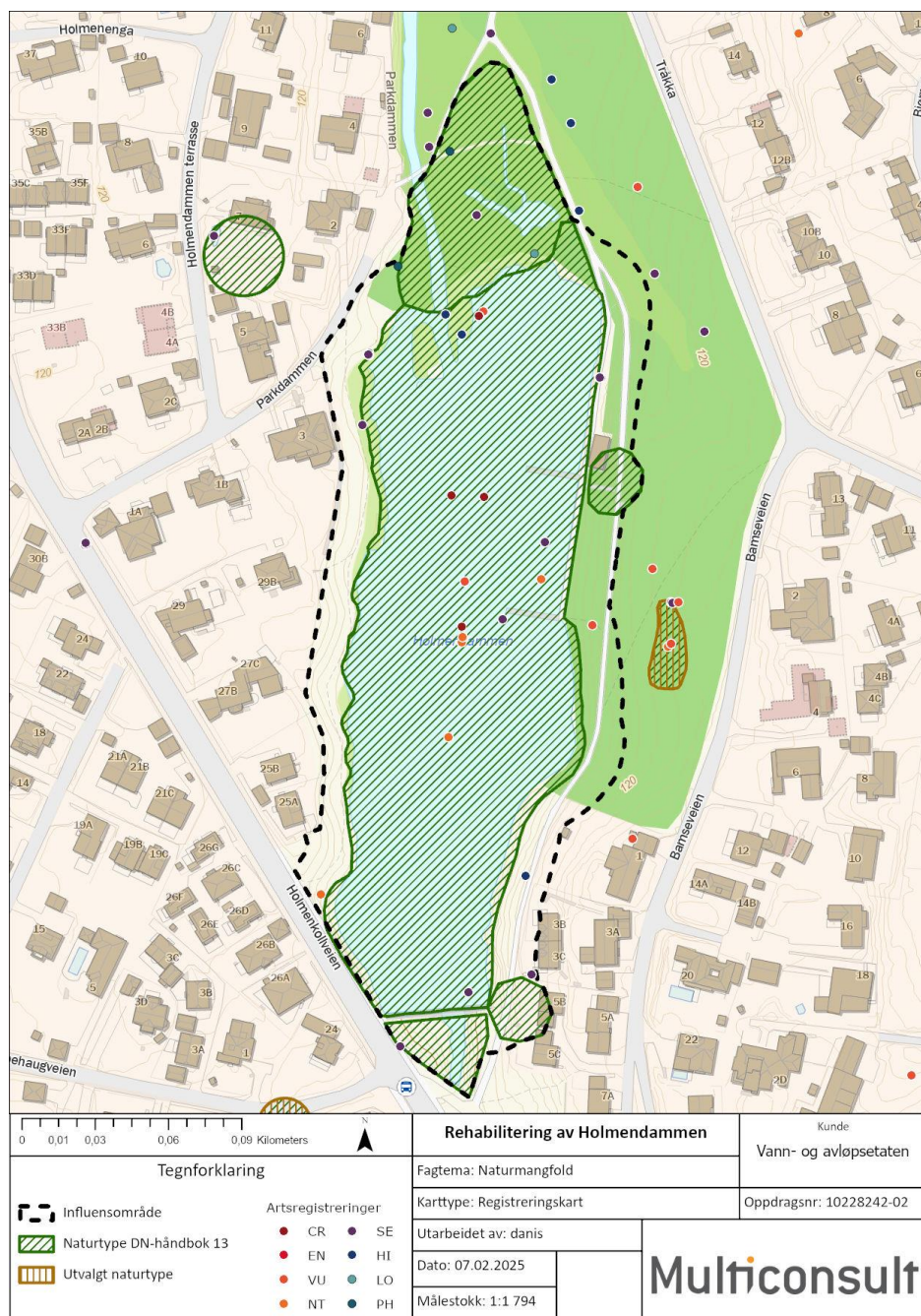
4 Naturmangfold

Beskrivelse av naturmangfold i influensområdet.

4.1 Naturgrunnlag

Holmendammen ligger i Vestre Aker i Oslo, og er omkranset av boligbebyggelse. I nordøst grenser dammen til et mindre parklignende område som følger Holmenbekken mot nord. Området ligger i boreonemoral sone i overgangsseksjon, og har et klima som gir grunnlag for varmekjære arter. Berggrunnen er kalkrik og løsmassene utgjøres av tykke marine strandavsetninger eller havavsetninger, hvilket gir opphav til en ganske rik kantvegetasjon rundt dammen.

4.2 Registreringskart

Figur 4-1. Registreringskart naturmangfold Holmendammen.

4.3 Naturtyper

4.3.1 Dam

Holmendammen (BN00064068) er registrert i Naturbase (Miljødirektoratet, 2025) som naturtype dam, vurdert som viktig (B-verdi). Verdien begrunnes med at dammen er et viktig funksjonsområde for flere truede fuglearter som hekker i området og har stort potensiale for interessante artsforekomster av vannlevende insekter og noe potensial for forekomster av amfibier. Lokaliteten inkluderer en del av kantsonene med vegetasjon som blant annet består av gråor, bjørk, hegg og noe alm (EN) og ask (EN). Holmendammen vurderes som en viktig del av et relativt intakt ferskvannssystem. Kartleggingen er revidert etter feltsjekk i 2022 (Bymiljøetaten Oslo, 2025), og har da fått en noe annen avgrensing enn i Naturbase. Ny avgrensing som inkluderer en del av skogområdet i nord vises i kart figur 4-1.

4.3.2 Rik sump- og kildeskog

Området nord for dammen er registrert som rik sump- og kildeskog, Holmendammen N (BN00064068) med verdi viktig (B) i naturbase (Miljødirektoratet, 2025). Skogen er relativt intakt og har potensiale for et rikt mangfold av fugler og insekter. Lokaliteten er den mest intakte delen av kantsonen rundt Holmendammen, men forekomster av fremmede arter og en del menneskelige inngrep trekker verdien ned. Holmenbekken renner gjennom lokaliteten og enkelte flomperioder setter sitt preg på skogen. Naturtypen er kartlagt etter eldre metodikk (DN-håndbok 13), som ikke direkte kan overføres til dagens rødliste for naturtyper (Artsdatabanken, 2018). Men med grunnlag i beskrivelsen i Naturbase, vurderes det at området kan inneholde naturtypene flomskogsmark, rik svartorsumpskog og kilde-edelløvskog, alle i kategorien sårbar (VU). Kartleggingen er revidert etter feltsjekk i 2022 (Bymiljøetaten Oslo, 2025).

Figur 4-2. Rik sump- og kildeskog nord for Holmendammen. Foto: L. E. Høitomt.

4.3.3 Rik edelløvskog

Rett sør for dammen, rundt utløpet, er det registrert naturtypen rik edelløvskog, utforming lågurt-eikeskog (Bymiljøetaten Oslo, 2025). Lokaliteten er kartlagt i 2022 etter DN-håndbok 13 metodikken. Lokaliteten ble satt til viktig (B-verdi) grunnet velutviklet edelløvskog med eik og død ved, men det påpekes at lokaliteten ikke er fullstendig vurdert og bør undersøkes nærmere. Tre-sjiktet består av eik, spisslønn, bjørk og selje. Naturtypen kategoriseres som lågurtedelløvskog etter NiN-systemet, en naturtype som er vurdert som sårbar (VU) i rødlisten for naturtyper.

4.3.4 Hul eik

Det er registrert to forekomster av naturtypen hul eik i influensområdet (Bymiljøetaten Oslo, 2025). En står rett øst for utløpet av dammen og er ca. 300 cm i omkrets, og vurdert til viktig (B-verdi). Den andre står øst for dammen lenger nord. Denne er ca. 360 cm i omkrets og vurdert som lokalt viktig (C-verdi), men det oppgis at det er behov for undersøkelse av biolog i felt for å vurdere lokalitetens verdi nærmere. Begge forekomstene oppfyller kravene til utvalgt naturtype hul eik, jf. forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven (2011).

4.4 Arter

4.4.1 Fastsittende arter (karplanter, lav, sopp og mose)

Fastsittende arter av forvaltningsinteresse anses ivaretatt under naturtypene omtalt i kap. 4.3 og er ikke videre omtalt her.

4.4.2 Fugl

Utredningen har hatt fokus på rødlistede og hekkende arter, da de anses som mest sårbare for tiltaket. Det er et stort antall registreringer av fugl i influensområdet, hele 88 forskjellige arter hvorav 18 er rødlistede, se vedlegg 01. De mest hyppig registrerte artene som hekker i området er stokkand, knoppsvane, sivhøne (VU), vintererle, linerle og sothøne (VU). I tillegg kan nevnes hettemåke (CR) som er hyppig registrert, og potensielt kan hekke i området, og vannrikse (VU) som også er registrert som hekkende. I tillegg er dvergdykker (EN) registrert, men anses som en sjelden gjest. Området har også en også funksjon som rasteplass for vannfugl om våren og høsten.

4.4.3 Fisk

Det er registrert både gjedde, abbor, ørret, ørekyt, mort og den fremmede arten sørv (SE) i Holmendammen (Artsdatabanken, 2025). Fisken i dammen er småvokst, unntatt morten, som kan bli over kiloen (Thorsen, 2019). Hele Hoffsbekken, inkludert Holmendammen anses som leveområde for disse artene, men sjørørret kan bare gå et stykke oppstrøms Engebrets vei i Hoffsbekken, som ligger ca. 2 km nedstrøms Holmendammen. Bekkørreten står i hele vassdraget.

4.4.4 Amfibier

Det er registrert buttsnutefrosk i nordre del av influensområdet (Artsdatabanken, 2025). Frosken kan finnes både i skog, fjell, myr, bymiljø med mere, og gyteplassene er mange ulike typer vann, fra bittesmå pytter og grøfter til større dammer og tjern. Den tolererer vann med fisk, men det forutsetter at det finnes tett sumpvegetasjon som rumpetrollene kan skjule seg i (Artsdatabanken, 2025). Det er såpass mye fisk i Holmendammen at det ikke anses trolig at arten gyter i selve dammen, men bruker pytter i skogområdet nord for dammen.

Det er mest sannsynlig ikke forekomst av andre amfibier i influensområdet, mest på grunn av den store fiskebestanden, men også grunnet en relativ stor grad av menneskelig forstyrrelse.

4.4.5 Insekter

Terrestriske insekter som ikke er tilknyttet vann i noen stadier er ikke vurdert da disse anses lite sårbare for tiltaket. Det er registrert flere arter av vanntilknyttede insekter som øyestikkere og døgnfluer i influensområdet. Disse bruker trolig i hovedsak mindre pytter rundt dammen og Hoffsbekken som oppvekstområde for larvene. Det er registrert nymfe av blågrønnlibelle, en av de største øyestikkerne, i selve dammen. Grunnet den store fiskebestanden er dammen trolig mindre viktig for andre arter av vanntilknyttede insekter.

4.4.6 Andemusling

Det er registrert en god bestand av andemusling i dammen. Andemusling blir ca. 12-15 cm lang og lever i næringsrike vann. I 2021, ved nedtapping av dammen for mudring, ble ca. 3500 muslinger håndplukket og midlertidig flyttet til Holmenbekken. Ved oppfylling av dammen i september/oktober 2021 ble de flyttet tilbake (Artobservasjoner, 2021).

4.4.7 Fremmede arter

Det er registrert 15 ulike fremmede arter i influensområdet, se vedlegg 02. De fleste er karplanter som vokser rundt dammen, med unntak av vasspest (SE) og kanadagås (HI). Vasspest er en flerårig vassplante som delvis er rotfestet, delvis flyter fritt i vassmassene. Vasspest spres med fiskeredskaper og båter og ved tømning av akvarier. Videre spredning skjer med fiskeredskaper og vegetativt med fragmentering, og mest sannsynlig også med hjelp av fugl. Arten har en stor negativ økologisk effekt, og overtar dominansen i noe næringsrikt vann og fortrenger alle andre vassplanter. Kanadagås er vurdert å ha liten økologisk effekt og tiltak vurderes ikke hensiktsmessig i forbindelse med dette tiltaket (Artsdatabanken, 2023).

Av de resterende 13 artene, som varierer mellom mulig høy risiko (PH) og svært høy risiko (SE), anses kjempebjørnekjeks (SE) å ha størst konsekvenser og bør prioriteres ved tiltak. Kjempebjørnekjeks har frøformering, og delfructene er tynne, med vinge, og kan spres med vind og vann. Arten har også noe klonal vekst med rotskudd. Arten er helseskadelig, først og fremst ved at plantesaften i kombinasjon med sollys kan gi stygge hudskader (Artsdatabanken, 2023).

5 Vurdering av påvirkning

Dammen vil være mer eller mindre tørrlagt i ca. ett år, men det vil etableres en eller flere mindre fangdammer. Anleggsarbeidene vil innebære økt menneskelig aktivitet ved selve dammen og planlagt riggområde. Arealer i nærheten vil tidvis være preget av støy fra anleggsmaskiner, herunder plutselige og mekaniske lyder.

Hekkende vanntilknyttet fugl vil være spesielt utsatt ved tørrlegging, særlig hvis det ikke blir etablert fangdam. Reir til arter som vanligvis ligger godt ute i vannet, blir enklere tilgjengelig for predatorer, noe som kan ha en negativ konsekvens for hekkesuksess. Det kan tenkes at sterkt vanntilknyttede fugler som sothøne (VU) og sivhøne (VU) mfl., får vanskeligere levekår under tørrleggingen. Av litt mer eksklusive arter er det registrert vannrikse (VU) og dvergdykker (EN). Begge kan mulig hekke her i anleggsåret, og begge vil trolig bli negativt berørt. Vannriksa kan imidlertid klare seg godt med nedtappingen, da nylig nedtappede områder vil være gode områder for fødesøk, gitt at vannspeilet ikke blir for langt unna takrørbeltet der reiret ofte legges (NOF, 1994). Hvordan dvergdykker reagerer på nedtappingen, samt hvor årvisst den hekker her er usikkert. Et stabilt vannspeil gjennom hekkesesongen er trolig kritisk. Dette vil gjelde for de fleste vanntilknyttede artene, og det beste vil være å unngå endringer i vannstand i tidsrommet 1. april – 1. august.

Knoppsvane hekker i nordenden av dammen, og det er risiko for at hekkingen uteblir når dammen er tørrlagt. Knoppsvaner er svært mobile og kan forflytte seg over lengre distanser, til og med mellom vassdrag (Shimmings & Øien, 2015). Svanene kan derfor flytte til et annet vann når dammen er tørrlagt, og det er i sånne tilfeller vanskelig å forutsi om og når de vil komme tilbake. Måkefugler, som antas å hekke i området i mindre grad, og kulturmarksarter som de ulike trosteartene samt stær (VU) og gråspurv (NT) mfl. vil trolig bli lite påvirket av tørrlegging og vil trolig tolerere forstyrrelsene godt, da de er relativt vant til menneskelig forstyrrelse.

Alle fiskeartene unntatt sørv (SE), som er relativt dårlig på svømming oppstrøms, vil, hvis de blir borte, kunne reetablere seg i dammen etter gjenopprettelse av original vannstand. Sørv er en fremmed art og det anses ikke problematisk hvis denne forsvinner fra dammen. Det er påregnelig at fisk kan følge med elvestrømmen under selve nedtappingen. Vassdraget er forholdsvis bratt nedstrøms dammen.

For naturtyper og andre artsgrupper vurderes påvirkningen av tiltaket som liten. Vegetasjonen nærmest dammen blir i verste fall noe tørkeutsatt under tørrleggingen, men dette anses som midlertidig. Hvis naturtypene ikke blir berørt i anleggsperioden vurderes ikke disse å bli påvirket av tiltaket. Med riktige avbøtende tiltak vurderes heller ikke musling, amfibier eller insekter å bli permanent påvirket av tiltaket.

Det er ikke gjort utsjekk av sensitive arter. Dette bør gjøres i forkant av anleggsperioden, for å avdekke om tiltaket bør få ytterligere føringer for gjennomføring.

6 Anbefalte skadereduserende tiltak

- Nedtapping bør ikke utføres mellom 1. april og 1. august med hensyn til hekkende fugl. Et stabilt vannspeil gjennom hele hekkesesongen er å foretrekke.
- Etablering av fangdam bør vurderes av hensyn til hekkende vanntilknyttet fugl, dersom tapping må utføres i hekkesesong.
- Støyende arbeider som sprenging, og sterke mekaniske (og plutselige) lyder bør unngås.
- Ved nedtapping bør eventuelt strandede andemuslinger flyttes til dypere partier i Holmendammen med mudderbunn eller til egnede områder i Holmenbekken. Dette bør gjøres av biolog med akvatisk kompetanse. VAV lager en tiltaksplan for flytting av andemuslinger. Alternative oppbevaringssteder vurderes for å motvirke konsekvenser ved flom. Tiltaksplanen kan være et vedlegg til dette miljønotatet.
- Minstevannføring må sikres fra Holmendammen gjennom hele tiltaksperioden, også ved oppfylling, for å hensynta fisk og andre ferskvannsorganismer nedstrøms.
- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger. Maksimal nedtappingshastighet skal settes til 15 cm/døgn.
- Det bør gjøres tiltak for å holde massetransport med vannstrømmen ut av dammen til et minimum. Det kan vurderes å etablere siltgardin nedstrøms tiltaket.
- I hensynssone til hule eiker (15 m radius fra stammen) skal det unngås å grave, bygge, kjøre med tunge kjøretøy, dyrke opp eller lignende. Dette kan skade rotsystemet eller greinene, og korte ned livsløpet til treet. Alle tiltak i hensynssonen som kan skade treet er søknadspliktig til kommunen. Treet skal ikke heller felles eller utsettes for tyngre beskjæring. Dersom treet utgjør en fare for bygninger og sikkerhet, kan det gjøres unntak, men aktuelle tiltak bør vurderes av en trepleier/arborist.

- Unngå inngrep i skogsområdene/naturtypene sør og nord for dammen. Hvis det må gjøres inngrep bør disse begrenses til et minimum.
- Ved tiltak som kan innebære spredning av fremmede arter, for eksempel gjennom massehåndtering, er det lovpålagt å gjøre tiltak for hindre dette (Forskrift om fremmede organismer, 2015). Dette er aktuelt både ved massehåndtering på land og arbeider i vann. Flytting av maskiner og utstyr som har vært i kontakt med vannet kan spre vasspest til andre vassdrag.

7 Referanser

- Artobservasjoner. (2021). *Detaljert funninformasjon*. (T. Laskemoen, Redaktør) Hentet 2025 fra <https://www.artsobservasjoner.no/Sighting/27532817>
- Artsdatabanken. (2018). *Norsk rødliste for naturtyper*. Hentet 2021 fra <https://artsdatabanken.no/rodlister/naturtyper>
- Artsdatabanken. (2018). *Norsk rødliste for naturtyper*. Hentet 2021 fra <https://artsdatabanken.no/rodlister/naturtyper>
- Artsdatabanken. (2018). *Risikokategorier og kriterier. Fremmede arter i Norge-med økologisk risiko 2018*. Hentet fra <https://www.artsdatabanken.no/Pages/239659>
- Artsdatabanken. (2021). *Norsk rødliste for arter 2021*. Hentet fra <https://www.artsdatabanken.no/rodlister/arter/2021>
- Artsdatabanken. (2023). *Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023*. <https://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>.
- Artsdatabanken. (2025). Hentet fra Økologiske grunnkart: <https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/?favorites=false>
- Artsdatabanken. (2025). *Arter på nett*. Hentet fra <https://artsdatabanken.no/arter-pa-nett>
- Artsdatabanken. (2025). *Artskart*. Hentet fra <https://artskart.artsdatabanken.no/#map/427864,7623020/3/background/topo2/filter/%7B%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Found%22%3A%5B2%5D%2C%22NotRecovered%22%3A%5B2%5D%2C%22Style%22%3A1%7D>
- Bymiljøetaten Oslo. (2025). Hentet fra Naturkart for Oslo: https://experience.arcgis.com/experience/dc178c62cd744980a0a3a1be09797219/?org=bym#data_s=id%3A794dcf62d4de419c8f7aafc8ebb89c5b-18c100f5edd-layer-12%3A13436&widget_6=active_datasource_id:794dcf62d4de419c8f7aafc8ebb89c5b,center:593796.3472690377%2C6646639.
- Forskrift om fremmede organismer. (2015). (Klima- og miljødepartementet) Hentet fra Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716?q=fremmede%20arter>
- Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven . (2011). Hentet fra Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512?q=kystlynghei>
- Miljødirektoratet. (2025). *Naturbase*. Hentet fra Naturbase: <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/naturbase/>
- NOF. (1994). *Norsk hekkefuglatlas, Norsk Ornitologisk Forening* .
- Shimmings, P., & Øien, I. J. (2015). *Bestandsestimater for norske hekkefugler*. Norsk ornitologisk forening.
- Thorsen, E. B. (2019). *Naturverdier Holmendammen*. Norconsult.

8 Vedlegg

Vedlegg 01 – Fugl registrert i influensområdet

Tabell 8-1. Fuglearter registrert i influensområdet etter år 2000 (Artsdatabanken, 2025).

Art	Vitenskapelig navn	Rødlistekategori
bjørkefink	<i>Fringilla montifringilla</i>	LC
blåmeis	<i>Cyanistes caeruleus</i>	LC
bokfink	<i>Fringilla coelebs</i>	LC
brunnakke	<i>Mareca penelope</i>	LC
dompap	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	LC
dvergdykker	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	EN
enkeltbekkasin	<i>Gallinago gallinago</i>	LC
fiskemåke	<i>Larus canus</i>	VU
flaggspett	<i>Dendrocopos major</i>	LC
fossekall	<i>Cinclus cinclus</i>	LC
fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>	LC
gjerdesmett	<i>Troglodytes troglodytes</i>	LC
grankorsnebb	<i>Loxia curvirostra</i>	LC
gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>	LC
grønnfink	<i>Chloris chloris</i>	VU
grønnsisik	<i>Spinus spinus</i>	LC
grønnspekk	<i>Picus viridis</i>	LC
grønnsilk	<i>Tringa glareola</i>	LC
gråfluesnapper	<i>Muscicapa striata</i>	LC
grågåås	<i>Anser anser</i>	LC
gråhegre	<i>Ardea cinerea</i>	LC
gråmåke	<i>Larus argentatus</i>	VU
gråsisik	<i>Acanthis flammea</i>	LC
gråspurv	<i>Passer domesticus</i>	NT
gråtrost	<i>Turdus pilaris</i>	LC
gulerle	<i>Motacilla flava</i>	LC
gulsanger	<i>Hippolais icterina</i>	LC

Art	Vitenskapelig navn	Rødlistekategori
gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	VU
hagesanger	<i>Sylvia borin</i>	LC
heipiplerke	<i>Anthus pratensis</i>	LC
hettemåke	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	CR
hønsehauk	<i>Astur gentilis</i>	VU
jernspurv	<i>Prunella modularis</i>	LC
kanadagås	<i>Branta canadensis</i>	HI
kjernebiter	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	LC
kjøttmeis	<i>Parus major</i>	LC
klippedue	<i>Columba livia</i>	NR
knoppsvane	<i>Cygnus olor</i>	LC
kortnebbgås	<i>Anser brachyrhynchus</i>	NA
krikkand	<i>Anas crecca</i>	LC
kråke	<i>Corvus cornix</i>	LC
kvinand	<i>Bucephala clangula</i>	LC
laksand	<i>Mergus merganser</i>	LC
linerle	<i>Motacilla alba</i>	LC
lomvi	<i>Uria aalge</i>	CR
løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>	LC
låvesvale	<i>Hirundo rustica</i>	LC
mellomskarv	<i>Phalacrocorax carbo subsp. sinensis</i>	NT
munk	<i>Sylvia atricapilla</i>	LC
møller	<i>Curruca curruca</i>	LC
måltrost	<i>Turdus philomelos</i>	LC
nøttekråke	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	LC
nøtteskrike	<i>Garrulus glandarius</i>	LC
pilfink	<i>Passer montanus</i>	LC
ringdue	<i>Columba palumbus</i>	LC
rødstjert	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	LC

Art	Vitenskapelig navn	Rødlistekategori
rødstrupe	<i>Erithacus rubecula</i>	LC
rødvingetrost	<i>Turdus iliacus</i>	LC
sandsvale	<i>Riparia riparia</i>	VU
sangsvane	<i>Cygnus cygnus</i>	LC
sidensvans	<i>Bombycilla garrulus</i>	LC
sildemåke	<i>Larus fuscus</i>	LC
sivhøne	<i>Gallinula chloropus</i>	VU
sivspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	LC
skjære	<i>Pica pica</i>	LC
skogdue	<i>Columba oenas</i>	LC
skogsnipe	<i>Tringa ochropus</i>	LC
sothøne	<i>Fulica atra</i>	VU
spettmeis	<i>Sitta europaea</i>	LC
spurvehauk	<i>Accipiter nisus</i>	LC
stillits	<i>Carduelis carduelis</i>	LC
stjertmeis	<i>Aegithalos caudatus</i>	LC
stokkand	<i>Anas platyrhynchos</i>	LC
storskarv	<i>Phalacrocorax carbo</i>	NT
strandsnipe	<i>Actitis hypoleucos</i>	LC
stær	<i>Sturnus vulgaris</i>	NT
svarthvit fluesnapper	<i>Ficedula hypoleuca</i>	LC
svartmeis	<i>Periparus ater</i>	LC
svarttrost	<i>Turdus merula</i>	LC
taksvale	<i>Delichon urbicum</i>	NT
toppand	<i>Aythya fuligula</i>	LC
tornsanger	<i>Curruca communis</i>	LC
trane	<i>Grus grus</i>	LC
trekryper	<i>Certhia familiaris</i>	LC
trepplerke	<i>Anthus trivialis</i>	LC
tårnseiler	<i>Apus apus</i>	NT
vannrikse	<i>Rallus aquaticus</i>	VU

Art	Vitenskapelig navn	Rødlistekategori
vintererle	<i>Motacilla cinerea</i>	LC

Vedlegg 02 – Fremmede arter registrert i influensområdet

Tabell 8-2. Fremmede arter registrert i influensområdet etter år 2000 (Artsdatabanken, 2025).

Art	Vitenskapelig navn	Artsgruppe	Risikokategori
alaskakornell	<i>Swida sericea</i>	Karplanter	SE
amerikahumleblom	<i>Geum macrophyllum</i>	Karplanter	HI
blåhegg	<i>Amelanchier spicata</i>	Karplanter	SE
gråspirea	<i>Spiraea ×cinerea</i>	Karplanter	PH
høstberberis	<i>Berberis thunbergii</i>	Karplanter	SE
kanadagås	<i>Branta canadensis</i>	Fugler	HI
kjempebjørnekjeks	<i>Heracleum mantegazzianum</i>	Karplanter	SE
koloradoedelgran	<i>Abies concolor</i>	Karplanter	HI
russekål	<i>Bunias orientalis</i>	Karplanter	SE
sibirkornell	<i>Swida alba</i>	Karplanter	SE
snøklokke	<i>Galanthus nivalis</i>	Karplanter	PH
sprikemispel	<i>Cotoneaster divaricatus</i>	Karplanter	SE
temynte	<i>Mentha ×gentilis</i>	Karplanter	LO
tunbalderbrå	<i>Lepidotheca suaveolens</i>	Karplanter	PH
vasspest	<i>Elodea canadensis</i>	Karplanter	SE

Vedlegg 03 – Tiltaksplan for flytting av andemusling (VAV).